

Sorular Cevaplar

Soru-1: Bir kimse, arabası olan birisinden arabasını emanet olarak kullanmak üzere istiyor ve alıyor. Sonra araba, kullanmak üzere alan kimsede iken bir trafik kazasından zarar görüyor. Arabayı kullanmak üzere alan kimsenin arabayı tazmin etmesi veyahut tamir ettirmesi gerekli midir? Arabanın sahibi, bunlardan birini talep etme hakkına sahip midir?

Cevap-1: İslam'da bunu "el-ariya" olarak adlandırırız. Yani ödünç almak. Dolayısıyla soruda verilen misalin vakıası emanet değildir, ariyettir. Ariyetin, ödünç alan kişide zarar görmesinin veya yok olmasının şer'i hükmü şöyledir; ödünç alan kişinin normal bir şekilde, yani ariyetin sahibinin kullanmasına izin verdiği şekilde kullanması sırasında ariyet zarar görmüşse, ödünç alan kişinin ariyeti daman (tazmin) etmesi lazım değildir. Amma ariyet, ödünç alan kişinin ihmalkarlığından ve dikkatsizliğinden zarar görmüş veya yok olmuşsa o durumda bunu daman (tazmin) etmelidir. Zira Rasulallah sav.

"

"

"İhmalkarlık etmeyen, ödünç alan kişiye daman yoktur." buyurmuştur.

Amma ariyetin sahibi (ödünç veren kişi), ariyete bir şey olursa daman etmesi gerektiğini ödünç alan kişiye baştan şart koşmuş ise o zaman ödünç olan kişinin ariyeti daman (tazmin) etmesi gereklidir (ki bu, onun şer'i hakkıdır çünkü Müslümanlar koydukları şartlara uymalıdır).

Soru-2: Bir kimseye bir miktar para emanet olarak teslim ediliyor. Sonra bu kimse emanet edilen parayı kaybettiğini bildiriyor. Bu durumda emanetin sahibi, parasının tazmin edilmesini isteme hakkına sahip midir?

Cevap-2: Soruda verilen misal aynen, İslam'da 'emanet' veya 'vedi'at' denilen şeydir. Emanetle ilgili şer'i hüküm şöyledir; emaneti saklamak üzere alan kişi emaneti aynen olduğu gibi muhafaza etmelidir, kullanmadan veya üzerinde bir şeyleri değiştirmeden. Emaneti sağlam bir yerde yani kendi değerli şeylerini sakladığı bir yerde saklamalıdır. Bundan sonra emaneti hırsızın çalması veya emanetin yangında yanması gibi bir şey olursa, emaneti alan kişiye daman yoktur. Yani emanetin kaybindan mesul değildir ve emanetin sahibine tazminat ödemesine gerek yoktur. Amma emaneti alan kişi, emaneti kullanırsa veya emanete özen göstermezse yani sağlam bir yere koymazsa ve bu yüzden emanet kaybolur yada zarar görürse o zaman, emanetin sahibine tazminatını ödemesi gereklidir. Çünkü Rasullullah sav.

"

"

"İhmalkarlık etmeyen mustevd'aya (emaneti muhafaza eden kişiye) daman yoktur."

"

"

"Mu'tamine (emaneti muhafaza eden kişiye) daman yoktur."

"

"

"Bir vedi'ati alan kişi üzerine daman yoktur." buyurmuştur.

Soru-3: Rasulullah sav'in sahabelerinin Mekke'de dava taşımalarının farz olmadığını gösteren delil nedir?

Cevap-3: Sahabeler davayı Medine sonrasında başka zamanda taşımamışlardır. Onların davayı taşımaktaki halleri Mekke'de bu işi yapmadıklarını göstermektedir. Mekke'de bu iş bir kaç defa olmuştur. Fakat Medine'de davayı her zaman taşımaktaydılar. Onun için, dava taşımakla ilgili Medine'de gelen şer'i hüküm haricinde bir de, Mekke'de birkaç defadan başka dava taşımamış olmaları, Medine'de ise sürekli dava taşımaları; dava taşımamanın sahabeler üzerine Medine'de farz olduğunun ve Mekke'deyken bunun onlara farz olmadığını göstermektedir.

Soru-4: İhtilat yani kadın ve erkeğin karışık bulunmasının, özel ve genel hayattaki teferruatları nelerdir? Bazı kardeşlerimiz ihtilat vardır diyerek çocuklarını okula yollamama kararı almışlardır. Bu durumu izah eder misiniz?

Cevap-4: İslam gelmiş, ihtilatı özel hayatta ve genel hayatta haram kılmıştır. Ardından tahsis yapmıştır. Diğer bir deyişle bazı durumları ele almış ve özel deliller göstererek bu durumlarda ihtilat olmasına izin vermiştir. Alış veriş, eğitim, tedavi, akraba ve rahim ziyaretleri ile benzerleri bu durumlardandır. Bu hususla alakalı olarak üç mananın birbirinden iyi ayırt edilmesi mühimdir.

-Hulta: Erkek ve kadının aynı yerde bulunmadan yaptıkları konuşmadır. Telefonda konuşmak, arada kapı varken konuşmak gibi.

-İçtima: Erkek ve kadınların konuşmadan aynı yerde bulunmalarıdır.

-İhtilat: Erkek ve kadınların, aynı yerde bulunup birbirleriyle konuşmalarıdır.

Binaen aleyh, dediğimiz gibi asıl olan erkek ve kadınların birbirilerinden ayrı olmalarıdır. Lakin tafsilata baktığımızda İslam; erkek ve kadınların şeriatın izin verdiği hatta bazen farz kıldığı durumlarda ihtilat halinde olmalarını caiz kılmıştır.

Günümüzdeki karışık okul ve üniversiteler haramdır zira İslam, okul ve üniversitelerdeki içtimai özel bir düzenlemeye göre olması şartıyla caiz kılmıştır. İslam okul ve üniversitelere Rasulullah'ın camide verdiği dersler gibi bakmıştır. Rasulullah'ın erkek ve kadınları camide aynı zamanda eğittiği sahih hadislerle sabittir. Ama dediğimiz gibi bu, özel bir düzenlemeyle yapılmıştır. Bu özel düzene göre, erkekler önde ve kadınlar arkada oturmalıdır. Dolayısıyla şebab için asıl olan, okullara baskı yapmaktır. Hatta diğer ailelerle düzenledikleri toplantılarda anlaşıp akıl baliğ olan kızlarla erkeklerin ayrılması konusunda sıkı baskılar ayarlamalarıdır. Burada dikkat çekilmesi gereken önemli nokta, akıl baliğ olmayan erkek ve kızların karışık halde bulunmalarının şer'i yönden bir sakıncası yoktur, onlar şeran mükellef değillerdir. Akıl baliğ olan erkekler okula gittiklerinde şer'i sınırlara sıkı sıkıya riayet etmelidirler, yani en önde oturmalıdırlar, şer'i bir mazeret olmadan kızlarla konuşmamalıdırlar. Böylece onun sınıftaki durumu ihtilat değil, içtima olur. Değindiğimiz gibi İslam, şer'i hükümlerin takip edilmesi şartıyla eğitim için içtimaa izin verir. Böyle yapmakla şer'i hükümleri takip etmiş olur. Sınıfta şer'i hükümleri takip etmeyen diğer kişiler günah işlemiş olur ve onlara emri bil maruf nehyi anil münker yapması gereklidir.

Amma akıl baliğ olan kızlara gelince; onlar üzerlerine farzı ayn olan şer'i libası (başörtü ve cilbab) giymelidir. Eğitim ise menduptur. Dolayısıyla mendup farzla çakışırsa mendup terk edilir ve farz uygulanır.

Hulasa, durumu değiştiremiyorsak erkek öğrenci okulda şer'i hükmü takip etmek için elinden geleni yapmalıdır. Yani şer'i bir ihtiyaç olmadan kızlarla konuşmamalıdır, ön yerlerde oturmalıdır, haram şey gördüğünde emri bil maruf nehyi anil münker yapmalıdır. Bundan sonra işlenen haram ve zulümden devlet ve okul yönetimi mesuldür Amma kız öğrencinin şeri libas giymesi farzı ayn olduğundan, kız öğrenci akıl baliğ olduktan sonra farzı aynı yaparken mendup olan bir şeyi yapamayacağından, mendubu bırakır ve farzı aynı yapar. Eğer şer'i libasını giyerken okula gidebilirse o zaman ihtilat hususunda, erkek öğrenciye intibak olan kız öğrenciye de intibak olur.

Soru-5: Evli bir müslüman kadının kocası hırsızlık yaparak haram para kazanıyormuş. Kadın bunu öğrenince kocasına yaptığı işin haram olduğunu ve bu işten kazandığı parayı yemek istemediklerini söylemiş. Adam ise kadına sizin için helal para bulamam, istediğini yap demiş. Böyle bir durumda kadının bu paradan yemesi ve çocuklarına yedirmesi caiz midir, yoksa haram para yememek için boşanması mı lazımdır?

Cevap-5: Evin ihtiyaçlarının temin edilmesinden mesul olan kişi, kocadır. Bilindiği gibi para bir "şey"dir. "Şey" ise amma helaldir amma da haramdır. Paranın kendisinin haram bir "şey" olduğunu söyleyemeyiz, paranın kendisi helal olan bir "şey"dir. Soruda kastedilmek istenen paranın elde edildiği yoldur. Yani fiildir. Yine bilindiği üzere şer'i kaide "Fiillerde asıl olan şer'i hükümlere bağlı olmaktır." Yani adamın parasını kazandığı yol ile kadının ve çocuklarının ihtiyaçlarını giderdikleri yada paralarını kazandıkları yola bakarız:

-Adamın parasını kazandığı yol; hırsızlık. Şüphesiz ki bu haramdır ve adam bunun

günahını taşımaktadır.

- Kadının ve çocuklarının ihtiyaçlarını giderdikleri yol; kocanın bu ihtiyaçları getirmesi veya onlara para vermesidir. Yani helal bir yoldur çünkü kocanın kazancını nasıl elde ettiğinden mesul değildir.

Yani hanım, kocasının haram para kazanmasına teşvikte bulunmadığı müddetçe bir başka ifadeyle kocanın haram fiillerine ortak olmadığı sürece, kocanın haram fiillerinden mesul değildir. Tabi ki bu salih kadın, kocasına daima helali, haramı hatırlatmalıdır ve kocasını haram yoldan alıkoymak için elinden geleni yapmalıdır.

Soru-6: 27.06.2006 tarihinde gelen soru-cevabın 4. maddesinde şöyle geçmektedir: “Eğer olayın hatâen öldürme olduğu anlaşılırsa kâtil şoförün akilesi, diyeti ödemelidir. Akile [], mirâsçı olmayan asâbesi [baba tarafından akrabaları] demektir ki onlar kardeşleri, amcaları ve varsa diğer alt yakınlarıdır. Şoför ister ölsün isterse ölmesin, diyeti onlar öderler. Yani maktule kadının velileri affetmedikleri sürece şoförün ölümüyle diyet düşmez.” Kazada hatalı olan şoför ölürse diyeti akilesi ödüyor. Ancak şoför sağ ve diyeti ödeyebilecek güçte ise, ödeme zorunluluğu yine akilesine mi aittir? Buna ait karineler nelerdir?

Cevap-6: Evet hatalı öldürmede katil, ölmüş olsa da yaşıyor olsa da diyeti, akilesi ödemelidir. Bunun delili Rasulullah sav’in benzeri bir fiilli yargılamasındaki hükümdür. Bunun hikmeti, diyet miktarının büyük olması ve katilin hataen öldürmesidir. Katil için hafifletme ve yardım olsun diye diyeti öderler. Katilin akilesi yoksa, diyeti Beyt-ül Mal öder.

Soru 7: Kuranı Kerim’deki, Allah’ın arşa istivasından bahseden veya Allah’a el yüz isnat edilen ayetleri nasıl anlamamız gerekiyor? Böyle müteşabih ayetlere Al-i İmran suresinde geçtiği gibi Allah’tan başkası bilemez diye yaklaşp İbn-i Teymiyye ve bazı selef akımlarının dediği gibi, biz o konuda konuşma hakkına sahip değiliz mi demeliyiz yoksa alimler bilir deyip ayetin ruhuna ters düşmeyerek tevil edebilir miyiz?

Cevap 7: Bu tür ayetler Allah Subhanehu’nun sıfatlarıyla ilgili ayetlerdir. Bizim aklımız Allah’ın zatını idrak edemediğinden, Allah’ın sıfatlarını idrak etmekten de acizdir. Buna binaen Allah’ın sıfatlarını tartışmak caiz değildir. Kuranda bize bildirdiğini olduğu gibi alırız ve olduğu gibi kabul ederiz. Zira biz Kuran’a akıl yoluyla iman ederiz ve bu iman Kuran’da geçen bütün her şeye olduğu gibi iman etmemizi sağlar. İslami şahsiyet kitabının birinci cildinde, Allah’ın sıfatları bölümünde bu konudan detaylıca bahsedilmiştir.

Ayrıca istivayla ilgili olarak da; İmam Malik

“İstiva malumdur, keyfiyeti meçhuldür, buna iman vaciptir, bunu sormak da bidattir” demiştir. Yani “İstiva bilinen bir şeydir, bunun nasıl olduğu meçhuldür, buna iman etmek farzdır, bunun hakkında sormak da bidattir.” Yani Allah Azze ve Celle Kuran’da bize arşa istiva ettiğini bildirmiştir ve buna başka bir şey daha eklememiştir. O nedenle nasıl istiva ettiğini bilmiyoruz. Cevapta dediğimiz gibi, aklımız Allah’ın zatını idrak edemediğinden bütün hayatımızı harcasak da doğru cevaba asla ulaşamayız. Bundan ötürü böyle soruları sormak veya cevaplamaya çalışmak, dine dinden olmayan bir şeyi eklemek dolayısıyla bidat yani haram olur.

Soru-8: Hizbin kabir azabını reddettiğine dair iddialar vardır. Hizbin kabir azabına bakışı nasıldır?

Cevap-8: Hizb, kabir azabını red veya inkar etmez. Bilakis bunu tasdik eder. Yani biz “kabir azabı vardır.” diyoruz. Zira kabir azabıyla ilgili sahih hadisler (zanni galabe) vardır ve biz bunları kabul ederiz. Fakat kabir azabıyla ilgili hadisler tevatüre kadar ulaşmadığından, kabir azabını tasdik ettiğimizi fakat bu tasdik keskin tasdike varmadığını söyleriz. Yani kabir azabını tasdik ediyoruz lakin kabir azabına iman etmiyoruz. Binaen aleyh kabir azabının akideyle ilgili fikirlerden olduğunu kabul ederiz.

Soru-9: Müslüman bir kimsenin dükkanında haç işareti veya üzerinde haç işareti bulunan şeyleri satması caiz midir?

Cevap-9: Küfür akidesiyle ilgili bir şeyi, haç gibi, satmak haramdır. Rasulullah şöyle buyurmuştur:

“Allah bir şeyi haram kılmışsa bunun ücretini de (satılmasını) haram kılmıştır.” [İbn Abbas’tan, Ahmet ve Ebû Dâvud rivayet etti]

Konuya değinmişken; son zamanlarda Avrupa Birliğine girme gayretlerinin uzantısı olarak Türkiye’de oluşturulmak istenen Nasraniseverlik ve Yahudiseverlik havalarının farkında olup gerekli cevapların bilinmesi için şunlara da değinmek istiyoruz. Kilise inşa edilmek veya buna para desteğinde bulunmak veya haç önünde Nasranilerle beraber huşu içerisinde dikilmek veya onların işaretlerinden birini yapmak veya haç takmak küfür amelidir çünkü bunların kendisi küfürdür. Bunları küfür akidesi emretmiştir. Bunlardan birini yapan, katiyen kafirdir ve İslam’dan çıkmıştır. Küfrü, dili ile lafız etmişse, küfür ameli yapmışsa veya küfre itikat etmişse İslam’dan çıkmıştır. Küfür, yalnızca şeriatın hakkında küfür dediği şeydir, denilemez. Kilise inşa etmenin veya haç takmanın veya Nasranilerin namazını kılmanın veya onların amellerinden birini yapmanın küfür olduğunu söyleyen şer’i bir nas yoktur. Böyle söylenemez çünkü şeriat Nasranilerin akidesinin küfür olduğunu belirtmiştir. Nasranilerin akidesi; fikirleri, hükümleri ve emrettiği ameller itibariyle küfürdür. O halde Nasranilerin akidesinin küfür olduğunu söylemek; içindeki her şeyin küfür olduğu demektir. Öyleyse fikirleri, hükümleri, amelleri küfürdür. Binaen aleyh Şeriat, “Küfür akidesi neyi emretmişse o, küfürdür.” der. Madem ki küfür etmek, küfür yapmak demektir, o zaman Nasranilerin namazını kılmak veya haç işaretlerini takmak veya onların amellerinden birini yapmak, katiyen küfürdür.

Soru-10: Hilfulfudul nedir? İçinde yaşadığımız küfür sistemi içerisinde dernek kurmakla ilgili şer’i hüküm nedir? Bu kurulan derneğe üye olmak caiz midir?

Cevap-10: Hilfulfudul, İslam’dan önceki müşrik kabilelerin hayır işleri yapmak üzere aralarında ittifak etmeleriydi ve Rasulullah hilfulfudulu methetmiştir. Amma dernekler ve sendikalar ise kafir kapitalistlerin kapitalist sistemde kötülükler doğuran delikleri kapatmak amacıyla ürettikleri bir çözümdür. Bizim benimsememize göre; devletin görevi olan bir iş yapacak bir derneği kurmak veya buna üye olmak haramdır. Fakat mesela cami yapmak gibi hayırlı bir iş yapmak üzere geçici süreliğine bir dernek kurmak ve buna üye olmak caizdir. Özetle devletin işini yapmak üzere sürekli bir şekilde kurulu olacak bir derneğin kurulması buna üye olunması caiz değildir.

Soru-11: Bir kardeşimiz dersane açmak istiyor fakat kurallara göre dershanesine Mustafa Kemal’in heykelini koyması ve Türk bayrağı asması gerekiyor. Bunları yapmanın şer’i hükmü nedir?

Cevap-11: Mustafa Kemal’in resmini, milliyetçilik bayrağını asmak ve Mustafa Kemal’in heykelini koymak haramdır. Çünkü melekler, içinde heykel bulunan yere girmezler. Rasulullah, milliyetçilik bayraklarının küfür bayrakları olduklarını belirtmiştir. Ümmeti Muhammed’in şu an içinde bulunduğu zillate sebebiyet veren şahsın heykelinin saygıyı hak edecek bir yere konması haramdır. O sebepten kardeşimiz, bunları asmadan ve koymadan, yönetmelikteki küfür kurallarını infaz etmeden dersane açabilirse caizdir. Ama kardeşimize tavsiyemiz başka, temiz ve şüphe içermeyen bir iş açmasıdır, böyle işler haram etrafında dönmektedir ve şüphelidir.

Soru-12: Udhiyye (kurban) kesmek isteyen Müslümanın, kesmesi için başkasına vekalet vermesi caiz midir?

Cevap-12: Evet, Udhiyye kesmek isteyen Müslümanın başkasına kendi ismine vekalet vermesi caizdir. Hatta Hacdaki Müslümanların pek çoğu bu şekilde yapmaktadır. Pek çoğu udhiyye kesilmesine gidemediklerinden başkasına kendi ismine vekalet vermektedirler. Binaen aleyh hapishanedeki kardeşlerimizden udhiyye kesmek isteyenler, her hangi bir Müslümana kendi ismiyle udhiyye kestirebilir.